

PROTOKOLL

Møte i styret for Sør-Østerdal interkommunalt politisk råd SØIPR

Sted: Elverum rådhus, Formannskapssalen

Tid: **Torsdag 9. april 2026, klokken 09:00 – 14:00**

Deltakere

Elverum
Ordfører Lillian Skjærvik
Kommunedirektør Kristian Trengereid
Engerdal
Varaordfører Per Olav Opgård
Stor-Elvdal
Kommunedirektør Geir Kvisten
Våler
Ordfører Harry Vinje
Trysil
Ordfører Turid Backe-Viken
Kommunedirektør Runar Kristiansen
Åmot
Ordfører Ole Erik Hørstad
Kommunedirektør Stein Halvorsen
Innlandet fylkeskommune
Mona Stormoen, Fylkestinget
Aud Hove, Fylkestinget
Erlend Myking, Fylkesadministrasjonen
Inviterte
Lena Haugseth ass. KD (Elverum kommune)
Inger Elin Nes Hjelle og Nina Hylbak (UE)
Gro Svarstad (Grensekomiteen Innland – Dalarna)
Tom Sagen (Innlandstrafikk)
Ingeborg Lunde (Innlandet Fylkeskommune)
Fredrik Mol Karlstad (Sweco)
SØIPR
Daglig leder Leif Harald Walle

ORIENTERINGER I MØTET

Ass. KD Elverum – Krise- og beredskapsarbeid

- Orienterte om status for krise- og beredskapsarbeidet i Elverum og regionen.
- Delte erfaringer fra bombehandelsen i Elverum i 2025, med vekt på læringspunkter og videre oppfølging.

Ungt Entreprenørskap Innlandet

- Presenterte bredden i UE-tilbudet i regionen.
- Dialog om hvordan kommunene kan styrke samarbeidet og bruke UE mer systematisk.
- Kommuneavtalen var et sentralt punkt i presentasjonen.

Grensekomiteen Innlandet–Dalarna

- Informerte om status og pågående arbeid i komiteen.
- Det er et ønske om at kommunene/regionen blir tatt opp som medlem.
- Egen sak om dette kommer i løpet av året.

Innlandstrafikk – Kollektivtransport i regionen

- På bakgrunn av henvendelse fra SØIPR orienterte Innlandstrafikk om hvordan de jobber med utvikling av kollektivtilbudet i regionen.

Innlandet fylkeskommune – faste orienteringspunkter

Samferdsel:

- Rigg av Sundfloen bru i Stor-Elvdal pågår – ferdigstilles før jul.
- Høringsfrist for NTP: 6. mai.
- Reduserte priser på periodebilletter for buss.
- Handlingsplan for kollektivtransport 2027–2030 sendes på høring juni–august 2026 (uke 24–34).

Kompetanse:

- Status for søkertall til videregående opplæring 2026–2027.
- Oversikt over tildelinger fra regionalt kulturfond i SØ-regionen.
- Oversikt over fredede bygninger i regionen som har mottatt tilskudd.

Folkehelsearbeid i Innlandet

- Orientering fra fylkeskommunen om bakgrunnen for revidert folkehelselov og aktuelle tema i kommunenes folkehelsearbeid.
- Avklaringer om rollefordeling mellom Statsforvalteren og fylkeskommunen.

Sweco – Enova-muligheter

- Informerte om muligheter for ENØK-kartlegging i regionen gjennom Enova-ordninger.

SAKSBEHANDLING

SAK 16/26 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Vedtak:

Innkalling og saksliste godkjent

SAK 17/26 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE I STYRET I SØIPR 200226

Vedtak:

Protokoll fra møte i styret i SØIPR 20.februar 2026 godkjent

SAK 18/25 BRUK AV FONDSMIDLER HELSETEKNOLOGI

Vedtak

SØIPR-styret viser til sak 44/25 Bruk av SØIPR fondsmidler – velferdsteknologiprojektet.

1. SØIPR-styret tar til orientering at slutfaktura fra Abakus AS for gjennomføring av konkurransen om felles rammeavtale for helseteknologi er mottatt, med et beløp på kr 74.702 eks. mva.
2. SØIPR-styret vedtar at slutfakturaen dekkes av midler fra VFT-fondet, som disponeres av SØIPR til videreutvikling av velferdsteknologi i regionen.
3. Etter belastningen av kostnaden vil fondets saldo være innenfor tilgjengelige rammer.

Behandling

Det vises til tidligere sak 44/25 Bruk av SØIPR fondsmidler – velferdsteknologiprojektet. Kommunene Engerdal, Trysil, Stor-Elvdal, Åmot og Elverum inngikk i 2025 en felles rammeavtale om kjøp og drift av plattform for helseteknologi med velferdsteknologiske enheter. Avtale ble inngått med leverandøren Atea AS. De foreløpige kostnader på kr 357.812 for etablering av den nye felles helseteknologiske plattformen ble dekket av midler satt på fond, som disponeres av SØIPR («VFT-fondet»), for bruk til videreutvikling av velferdsteknologi i regionen. De endelige kostnadene for gjennomføring av etableringen var ikke kjent i slutten av 2025. Det er i etterkant mottatt slutfaktura fra Abakus for deres arbeid for gjennomføring av konkurransen for felles rammeavtale jf. vedlegg.

Vurdering

Saldo på VFT-fondet, som disponeres av SØIPR, er kr 464 000. Det anbefales at slutfaktura fra Abakus AS på kr 74.702 eks. MVA dekkes av midler fra dette fondet.

SAK 19/26 PROLONGERING AV SAMARBEIDSAVTALE – UNGT ENTREPRENØRSKAP INNLANDET

Vedtak

1. Sør-Østerdal interkommunale politiske råd (SØIPR) prolongerer samarbeidsavtale med Ungt Entreprenørskap Innlandet.
2. Avtalen videreføres med gjeldende økonomiske modell og innhold.
3. Daglig leder gis fullmakt til å signere avtalen på vegne av SØIPR.

Behandling

Sør-Østerdal interkommunale politiske råd (SØIPR) har siden 2020 hatt en gjensidig forpliktende samarbeidsavtale med Ungt Entreprenørskap Innlandet (UEI). Avtalen har som formål å styrke entreprenørskap i grunnskolen og bidra til økt samarbeid mellom skole og lokalt arbeidsliv. Arbeidet er forankret i fagfornyelsen og støtter særlig de tverrfaglige temaene folkehelse og livsmestring, demokrati og medborgerskap samt

bærekraftig utvikling. Gjennom avtalen får skolene tilgang til programmer som SMART, Elevbedrift og Økonomi og karrierevalg, samt kurs, veiledning og digitale ressurser. UEI leverer oppdaterte og praksisnære læringsopplegg som bidrar til en mer praktisk og motiverende skole, i tråd med Meld. St. 34 (2023–2024).

Vurdering

Samarbeidet har vært godt og gir kommunene i Sør-Østerdal et felles løft innen entreprenørskap i utdanningen. Programmene er godt mottatt av skolene og bidrar til å utvikle elevenes kreativitet, problemløsningsevne og forståelse for lokalt arbeids- og samfunnsliv. Avtalen innebærer også medlemskap i UEI, med tilhørende stemmerett på årsmøtet. Dette gir regionen påvirkningskraft i videre utvikling av entreprenørskapsarbeidet i Innlandet. Det årlige vederlaget følger vedtatt modell i UEI (kr 10 000 + kr 1 per innbygger). For 2025 utgjorde dette totalt kr 99 781 for SØIPR, fordelt mellom kommunene etter folketall. Beløpet vurderes som moderat sett opp mot omfanget av tilbud og kompetanse skolene mottar.

Det er ikke foreslått endringer i innhold eller økonomi, og prolongering vurderes som både hensiktsmessig og strategisk riktig.

Konklusjon

Samarbeidet med Ungt Entreprenørskap Innlandet gir dokumentert merverdi for skolene i regionen og støtter opp under kommunenes arbeid med læreplanverket og en mer praktisk og relevant skole. Det anbefales derfor at avtalen prolongeres i sin nåværende form.

SAK 20/26 FORSLAG TIL HØRINGSVAR KOMMUNEKOMMISJONEN NOU:1

Vedtak

Kommunene i regionen leverer egne høringssvar på denne høringen. SØIPR leverer ingen felles høring i denne høringsrunden

Behandling

Kommunekommisjonens første utredning (NOU 1) peker på et økende statlig styringstrykk som svekker lokalt selvstyre, fleksibilitet og evnen til å bruke knappe ressurser effektivt. KS støtter hovedretningen i kommisjonens forslag og understreker behovet for varige endringer i statens styring av kommunesektoren.

Sør-Østerdal-regionen består av store geografiske områder, spredt bosetting, krevende rekrutteringssituasjon og betydelig ansvar for beredskap, helse, oppvekst og samfunnsutvikling. For regionen er lokalt handlingsrom ikke et prinsipp – det er en forutsetning for å levere forsvarlige tjenester. Dette saksfremlegget oppsummerer SØIPRs vurderinger og foreslåtte høringssvar.

Vurdering

Behovet for reell rammestyring

KS dokumenterer at statlig detaljstyring gjennom normer, øremerking, rapporteringskrav og tilsyn har økt betydelig. Dette samsvarer med erfaringene i Sør-Østerdal:

- Små fagmiljøer presses av stadig nye krav.
- Rekrutteringsutfordringer gjør nasjonale normer urealistiske.
- Øremerkede tilskudd gir mer administrasjon og mindre fleksibilitet.

For distriktskommuner er dette særlig krevende. Når staten fastsetter detaljerte krav uten å ta hensyn til lokale forhold, svekkes både kvalitet, beredskap og økonomisk bærekraft.

Bemanningsnormer og kompetansekrav

KS anbefaler å redusere bruken av normer og formelle kompetansekrav. SØIPR støtter dette fullt ut. I Sør-Østerdal er det allerede krevende å rekruttere lærere, psykologer, ergoterapeuter, sykepleiere og andre nøkkelprofesjoner. Statlige normer som ikke kan oppfylles i praksis skaper:

- økt bruk av vikarer og innleie
- mindre fleksibilitet i tjenestene
- svekket mulighet til å prioritere etter lokale behov

Dette er særlig kritisk innen helse, beredskap og oppvekst.

Lærernormen

KS foreslår å flytte lærernormen fra skolenivå til kommunenivå. SØIPR støtter dette. For regionens kommuner vil dette:

- gi bedre mulighet til å prioritere elever med størst behov
- styrke laget rundt eleven
- redusere rigiditet i små skoler
- gjøre det mulig å bruke kompetanse mer fleksibelt

Evalueringen viser ingen dokumentert effekt av dagens norm på læring eller trivsel. For distriktskommuner er dagens modell særlig lite treffsikker.

Kompetansekrav i helse- og omsorgstjenesten

KS støtter å fjerne lovfestede profesjonskrav. SØIPR støtter dette.

Regionen har store utfordringer med å rekruttere psykologer, ergoterapeuter og annet autorisert personell. Lovfestede krav som ikke kan oppfylles svekker tjenestene og øker bruken av kostbare mellomløsninger. Tverrfaglighet og lokal organisering må være styrende.

Innlemming av øremerkede tilskudd

SØIPR støtter KS' anbefaling om å innlemme øremerkede tilskudd i rammetilskuddet – med ett viktig unntak: **Veterinærtilskuddet må videreføres som øremerket.**

For Sør-Østerdal, med store landbruksområder og betydelig dyrehold, er tilgang på veterinærtjenester en kritisk del av både beredskap og næringsgrunnlag. Uten øremerking vil ordningen miste treffsikkerhet og svekke distriktskommunenes mulighet til å sikre nødvendig beredskap.

Avvikling av grunnskoletilskuddet

SØIPR støtter avviklingen, i tråd med KS. Tilskuddet har gitt uheldige insentiver og svekket utgiftsutjevningen.

Investeringstilskudd til sykehjem og bofellesskap

KS anbefaler forenkling. SØIPR støtter dette og understreker:

- Husbankens krav er ofte lite tilpasset distriktskommuners behov.
- Krav om små enheter gir høyere driftskostnader og svekker rekruttering.
- Rigiditet i antall plasser og bygningsutforming gjør prosjekter dyrere og mindre funksjonelle.

For Sør-Østerdal, med store avstander og begrenset tilgang på helsepersonell, er fleksible løsninger avgjørende.

SØIPR hovedmerknader

1. Reell rammestyring må styrkes – mindre detaljstyring, færre normer, færre øremerkede ordninger.
2. Lærernormen må flyttes til kommunenivå for å sikre fleksibilitet og treffsikker ressursbruk.

3. Kompetansekrav i helse- og omsorgstjenesten bør fjernes for å sikre tverrfaglighet og lokal tilpasning.
4. Veterinærtilskuddet må videreføres som øremerket, da det er avgjørende for distriktsberedskap og landbruk.
5. Investeringsstilskuddet må forenkles, og kravene må tilpasses kommuner med store avstander og små fagmiljøer.
6. Statlig styring må reduseres i sum, ikke bare i enkelttiltak.

SAK 21/26 FORSLAG TIL HØRINGSVAR – REGIONAL SAMFERDSELSTRATEGI FOR INNLANDET OG NASJONAL TRANSPORTPLAN 2029 - 2040

Vedtak

Styret i SØIPR slutter seg til fremlagte utkast til høringsinnspill til regional samferdselsstrategi for Innlandet og Nasjonal transportplan 2029–2040. Styret ber om at innspillet oversendes Innlandet fylkeskommune innen **høringsfristen 6. mai 2026**. Daglig leder får fullmakt til å innarbeide skriftlige endringsinnspill fra kommunene frem til fristen. Styret understreker særlig behovet for en strategisk satsing på øst–vest-forbindelser og realisering av Trysilbanen som et prosjekt av nasjonal og nordisk betydning.

Behandling / Styrets innspill:

**Regionen må prioritere hardere. Høringen bør i større grad bygge på langtidsplanen til Forsvaret og dette kritisk infrastruktur (bruke ordlyden St.prop.)
Ellers nevnt veiene Rv2 + RV25 + Fv26 + Elverum bru + 1,5% målet
E-post som arb.form som frem til høringsfristen.**

Innlandet fylkeskommune har sendt på høring forslag til regional samferdselsstrategi, som også vil danne grunnlag for innspill til Nasjonal transportplan (NTP) 2029–2040. Sør-Østerdal interkommunale politiske råd (SØIPR) representerer en region med betydelig nasjonal rolle innen skog- og treindustri, kraftproduksjon, reiseliv og forsvar. Regionen er samtidig en strategisk transportkorridor mellom Østlandet, Trøndelag og Sverige.

Vurdering

Administrasjonen vurderer at foreliggende strategier i for liten grad ivaretar Sør-Østerdals funksjon som: øst–vest transportkorridor for næringsliv og eksportberedskaps- og totalforsvarsregionbindeledd mot Sverige og Norden. Dagens planlegging er i hovedsak nord–sør-orientert, noe som gir strukturelle utfordringer for regionens næringsliv og beredskap. Det pekes særlig på følgende utfordringer: mangelfulle øst–vest-forbindelser, sårbarhet i hovedvegnettet (E6 og Rv3), underutnyttet jernbane og manglende grensekryssende løsninger, svak utvikling av distriktsmobilitet. Videre vurderes det som kritisk at gjennomføringstiden i samferdselsprosjekter er for lang, og at dette svekker både næringsutvikling og beredskap. Administrasjonen anbefaler at SØIPR gir et tydelig og strategisk innspill med følgende hovedprioriteringer:

- Etablering av en strategisk øst–vest-korridor gjennom Sør-Østerdal
- Realisering av Trysilbanen / Scandinavian Mountains Railway som et grensekryssende og beredskapsmessig viktig jernbaneprosjekt
- Oppgradering av Røros- og Solørbanen til en effektiv godskorridor
- Utvikling av E6 og Rv3 som en samlet beredskapskorridor
- Utvikling av fremtidsrettede mobilitetsløsninger i distriktene
- Det anbefales også å løfte behovet for en ny statlig gjennomføringsmodell med tydeligere tidsforpliktelser.

Konklusjon

SØIPR bør gi en samlet og tydelig høringsuttalelse som synliggjør Sør-Østerdals nasjonale betydning for beredskap, næringsliv og internasjonale forbindelser, og som løfter behovet for sterkere prioritering av øst–vest-infrastruktur og grensekryssende transportløsninger. Da sakspapirene ble utsendt 27.3.26 hadde ikke sekretariatet mottatt innspill fra Åmot eller Våler.

SAK 23/26 EVENTUELT

- Saken om SØIPR - navnet skulle etter vedtak i styret, bli behandlet av representantskapet jf. vedtak og etter behandlingen i kommunene. Dersom det ikke er konsensus hos medlemmene – er det da hensiktsmessig å fremme dette som sak. **Styret ber at saken fremmes for behandling i SØIPR representantskap 9. mai 2026.**
- Daglig leder i SØIPR er meldt inn som Elverum kommunes representant til Osloregionens (kun Elverum kommune som er medlem) administrative NTP-gruppe. Formålet er å sikre at både kommunens og Sør-Østerdalsregionens interesser blir tydelig ivaretatt i Osloregionens arbeid med Nasjonal transportplan 2029–2040. Representasjonen skal bidra til faglig forankring, regional balanse og et samlet innspill fra regionen jf. hørings svar gitt i sak 21/26 inn i den videre prosessen. Dette til styrets orientering.
- Lage en sak om SØIPR bør delta inn i Oslo – regionen som medlem. (bestilling)
- Epost fra Trysil kommune knyttet til den regionale ungdomssatsningen – Forsvarsforeningen. Styret ønsker at vi fortsetter satsningen og at man bør jobbe godt med forankring i den enkelte kommune.

Ole Erik Hørstad
Politisk leder SØIPR

Leif Harald Walle
Daglig leder SØIPR

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.